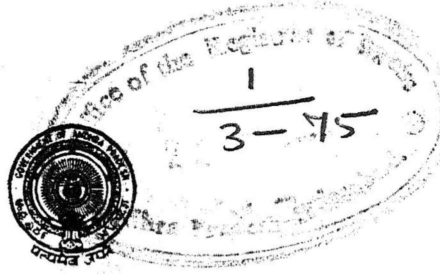

తెలుగు అధికార భాష

వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య
అధ్యక్షులు
అధికార భాషా కమిషను

447/RSP

ప్రచురణ
సాధారణ పరిపాలన (అధికార భాష) శాఖ
ఆంధ్రప్రదేశ్. హైదరాబాదు
1975

1/3-75

తెలుగు అధికార భాష

ACC-No. 5716

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు

[రాక్షస (1975) ఉగాది]

సందర్భంగా

అధికార భాషా కమీషను

సమర్పణ

62—1

తెలుగు: అధికారభాష

"తేటల్ దేరెడు కాంతిపూరముల నుద్దీపించు ముత్యాలు ము
ద్రేటల్ వోలె త్వదీయ కంఠమున శోభింపుల్ నిగారించు, చే
నాటన్ జీవన శోషణల్ గనని కృష్ణా, గౌతమీ, పెన్నలన్
గాటంపుందమి త్రావువార మిదె కాంక్షాతీర మాంధ్రావనీ"

భారతదేశంలో నడచిన స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఇరువదవ శతాబ్దం మొదటి పది సంవత్సరాలలో భాషోద్యమానికి ఆంధ్రావనిలోని ప్రజలు వైతాళికులైనట్లే, భారత స్వాతంత్ర్యానంతర భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ సాధనలోనూ ప్రథములు అయినారు.

లార్డు కర్జన్ ఏనాడు బెంగాలు ప్రజలను చీల్చి భాషా ప్రాతిపదిక కాకుండా, హిందూ ముస్లిం మతప్రాతిపదికగా రాష్ట్రాలు నిర్మించాడో, ఆనాడే ప్రజానీకం జాగరితమై భారత రాజకీయరంగంలో స్వాతంత్ర్య ప్రజ్వలనతో పరపరిపాలన అంతమొందించవలెనను ఆవేశం కలిగింది. బెంగాలు అవిభాజ్యమని, బెంగాలు ప్రజానీకం సింహగర్జన చేసింది. పరభాషకు వ్యతిరేకంగా బెంగాలులో బెంగాలు భాష, మహారాష్ట్రంలో స్వదేశీ, ఆంధ్రలో జాతీయోద్యమ బీజాలు నవజీవనోద్యమంగా సాగించాయి. అంతా కలిసి వందేమాతరం ఉద్యమం అయింది. 1906లో విభజింపబడిన బెంగాలు 1912 లో సమైక్యం సాధించింది.

భాషాధారక రాష్ట్రాలు స్వాతంత్ర్యానికి, జాతీయతకు ప్రాతిపదిక అంటూ ప్రథమంగా పరిపాలన ప్రజలభాషలో జరుగవలెనని విద్యాబోధన మాతృభాషలో నేర్పబడవలెనని ఆంధ్రోద్యమం

ప్రారంభమైంది. 1913 లో బాపట్లలో ప్రథమ ఆంధ్ర మహాసభ జరిగింది. శ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ప్రథమ ఆంధ్ర మహాసభలో పరిపాలన, విద్యాబోధన మాతృభాషలో జరిగితే, పరభాషలో జరగితేను, తల్లి చనుబాలతో పెరిగిన బిడ్డకు, పోతపాలతో పెరిగిన బిడ్డకు ఉన్నంత తేడా ఉంటుందని ఘంటాపథంగా నుడివారు. ఆంధ్రోద్యమం జాతీయోద్యమానికి పునాది అయింది.

ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలు తమ పరిపాలనను, బోధనను, తమ మాతృభాషలో సాగించవలెననడం సహజం. ఈ సహజ వాంఛతోనే భా షా రా ష్ట్ర ఉద్యమాలు సాగింపబడినవి. ఆంధ్రోద్యమ ఆశయాలలో ఒకటిగాఉన్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం 1926లో యేర్పడినప్పుడు ఆశాసనంలో ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు శాసనం 4 (3) సెక్షనులో తెలుగులో బోధన, పరీక్షలు తమ ఆశయమని నిర్దేశించడం ఇందుకు నిదర్శనం. ఆశయంగా శాసనంలో నిర్దేశించడమే జరిగింది కాని అమలు జరుపడం మాత్రం జరుగలేదు.

భాషాప్రాతిపదికమీద యేర్పడిన జాతీయోద్యమమే స్థిరమైన పునాదులమీద నిలబడగలదని, మతప్రాతిపదిక మీద స్వాతంత్ర్యం తాత్కాలికమేనని పాకిస్తాన్ ఇరవై అయిదు సంవత్సరాల చరిత్ర రుజువు చేసింది. మతావేశంలో ప్రారంభమై నామరూపాలు కలిగించుకొన్న పాకిస్తాన్ 1969 కల్లా మతం కన్నా భాష ప్రాధాన్యమని ముజీబుర్ రహమాన్ నాయకత్వాన ప్రారంభమైన బెంగాలు ఉద్యమం సర్వ స్వతంత్రసత్తాక ప్రజాస్వామ్యంగా 1971లో బంగ్లాదేశ్ యేర్పడి బెంగాలీ భాషను రాజభాషగా, బోధనాభాషగా నిర్ణయించుకుంది.

1950 భారత రిపబ్లిక్ అవతరణ అనంతరం శ్రీ అమరజీవి పొట్టి శ్రీరాములు బలిదాన ఫలితంగా కర్నూలు

రాజధానిగా, ఆంధ్రరాష్ట్రం 1953 అక్టోబరు1వ తేదీన ఏర్పడింది. నిజంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిన వెంటనే, ఆంధ్ర శాసన సభ తమ అధికార భాష తెలుగు అని ప్రకటించి ఉండవలసింది. అంత త్వరలో అతి సాహసంతో, ప్రభుత్వం ఏర్పడగనే తమ అధికారభాష బెంగాలీ అని ప్రకటించిన కీర్తి బంగ్లాదేశ్‌కే చెందుతుంది. అయినా శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ప్రతిపాదించిన "రాజ్యాంగ నిబంధనలకు అసంగతంగా లేనంతవరకు, ప్రభుత్వ వ్యవహారాలను తెలుగులోనే నిర్వహించాలనే తీర్మానం" శ్రీ అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారి "సాధ్యమైనంత త్వరలో" అనే సవరణతో 1955 సెప్టెంబరు 29వ తేదీన ఏకగ్రీవంగా ఆమోదింపబడింది. శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ప్రతిపాదించిన బిల్లు మాత్రం త్రోసివేయబడింది.

1946 ప్రాంతంలో యేర్పడిన మద్రాసు కాంగ్రెస్ మంత్రి వర్గం ఆంధ్రజిల్లాలలో తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో, తమిళనాడులో తంజావూర్ జిల్లాలో, విద్యాబోధన జిల్లాస్థాయివరకు మాతృభాష లోనే నిర్వహించవలెనని ఆంధ్రకేసరి శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. అమలు జరపడానికి ప్రయత్నించింది. అదే తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఖమ్మం, నల్లగొండ వరంగల్లు, కరీంనగర్ జిల్లాలలో తెలుగు తాలూకాస్థాయిలో నడపవలెనని శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావు ముఖ్యమంత్రిగా వున్న ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కాని తీవ్ర ప్రయత్నం మాత్రం జరగలేదని చెప్పవచ్చు. అందుకే ఈ తీర్మానం "సాధ్యమైనంత త్వరలో" అని ఉండడంతో, నత్తనడకతో ప్రారంభమయింది. ఒక ఉన్నతాధికారిని వేశారు. ఇంతలో విశాలాంధ్రను సాధించడం జరిగింది. నైజాం నిరంకుశ పాలనక్రింద ఉర్దూభాష రుద్దబడిన ఆంధ్ర ప్రజానీకం, నైజాం ఆంధ్ర మహాసభ అధ్వర్యాన శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావు నాయకత్వాన ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధికి, ఆంధ్రప్రజల సముజ్జీవనానికి, ఆంధ్రోద్యమం నడచింది. నైజాం

నిరంకుశత్వమే కాకుండా, నైజాం ప్రభుత్వాన్నే తొలగించుకో గలిగారు. అందరు తెలుగువారు ఒకటిగా అనేక శతాబ్దాల అనంతరం చేరగలిగారు. ఆంధ్రమాత కౌగిలిలో అనుంగు ఆశ్రమం పొందగలిగామని మహానందం పొందారు.

విశాలాంధ్ర ఏర్పడగానే ప్రథమ కర్తవ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తెలుగును అన్ని స్థాయిలలో అటు అధికార భాషగా చేసి ఉండినట్లయితే విశాలాంధ్ర సాధించినందుకు నిజమైన సార్థకత ఉండేది. అది కూడా, మద్రాసు రాష్ట్రం నుండి విడివడిన మననాయకత్వం ఇంగ్లీషును వదలలేక, నైజాంపాలన నుండి బయటపడ్డ నాయకత్వం ఉర్దూనుండి బైటపడలేక తెలుగును అధికార భాషగా అమలు జరుపుటకు సాహసంతో నిర్ణయించుకోలేక పోవడంతో, అటు యిటు అధికారులు ఇంగ్లీషు అధికారభాషగా, బోధన భాషగా అమలుజరుపుటలో తమశక్తి సామర్థ్యాన్ని వినియోగించి రెండు ప్రాంతాలలోను ఇంగ్లీషును అలవాటు చేశారు. విశాలాంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిందనే సంతోషంలో, సంతృప్తి చెంది, అంతకుముందు ఈ రెండు ప్రాంతాలలోను నడచిన ఆంధ్ర పునరుజ్జీవన ఉద్యమాలు మరుగున పడినవి. ఇటు బయట సాంస్కృతిక ఆందోళనలో ఉద్యమం సజీవంగా నడవని సమయంలో, అటు అధికారులు, రాజకీయనాయకత్వం తెలుగుపై పట్టుదల వహించక, ఇంగ్లీషునే ప్రోత్సహించడం, ఇంగ్లీషు లేకపోతే బ్రతకలేమనే మనో దౌర్బల్యంతో పనిసాగిపోతే, అధికారులచేయి పైచేయి అయి అంతా ఇంగ్లీషులోనే సాగింది.

"దేశభాషలందు తెలుగులెస్స" అనే ఖ్యాతిగాంచి, ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్‌గా విశ్వవిఖ్యాతి గణించి, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచిభాషలకన్న మిన్నగా సమన్వయింపగలిగినది తెలుగు అని ప్రొఫెసర్ హాల్డిన్ చే గుర్తింపబడి, 5 కోట్ల ప్రజలు గలిగి భారతదేశంలో రెండవభాషగా గణుతికెక్కిన

తెలుగు ఈ నాటికీ పరిపాలనలో, బోధనలో సముచిత స్థానం పొందకపోవడం మన దురదృష్టం. భాషా ఉద్యమాల్లో, కర్ణాటక, మహారాష్ట్రలకన్న ముందే ప్రారంభించాం. అమలులో అందరికన్నా వెనుక ఉన్నాం.

అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సభాపతిగా శ్రీ అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు గారు ఎన్నిక అయిన తర్వాత శాసనసభ తరఫున ప్రముఖులతో ఉపసంఘాలు నియమించి ఒక బృహత్తరమైన "తెలుగు పారిభాషిక పదకోశం" తయారు చేయించి ప్రకటించారు. తెలుగును అధికార భాషగా అమలుజరపటానికి ప్రాతిపదిక వేశారు.

అప్పటికీ మనదేశంలో పదిరాజ్యాల్లో [రాష్ట్రాలలో] ప్రాంతీయ మాతృ భాషలను అధికార భాషలుగా నిర్ణయిస్తూ శాసనాలుచేయబడినవి. బీహారులో 1950లో హిందీ అధికార భాషా శాసనంచేయడం జరిగింది. పూర్వపు మధ్యభారత్‌లో కూడా సంవత్ 2007లో మధ్యభారత్ అధికార భాషాచట్టం ద్వారా హిందీని అధికార భాషగా నిర్ణయంచేస్తూ శాసనం చేయడం జరిగింది. తర్వాత 1957 లో మధ్యభారత్ [నేటి మధ్యప్రదేశ్ రాజ్యంలో] అధికార భాషా చట్టంద్వారా హిందీని అధికార భాషగా చేయడం జరిగింది. ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో ఒడియాను అధికార భాషగాచేస్తూ 1954లో ఒరిస్సా అధికార భాషాచట్టం చేయబడింది. ఉత్తరప్రదేశ్ 1950 లో ఉత్తరప్రదేశ్ అధికారభాషా (బిల్లులు-ఆక్టులు) ఆక్టుద్వారా హిందీని అధికారభాషగా చేయడం జరిగింది. 1952 లో హిమాచలప్రదేశ్ భాషా (బిల్లులు-చట్టాలు) శాసనం ద్వారా హిందీ అధికారభాషగా హిమాచలప్రదేశ్‌లో చేయబడింది. రాజస్థాన్ రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ జరగక ముందే హిందీని అధికారభాషగాచేస్తూ ప్రకటించడం జరిగింది. ఉమ్మడి బొంబాయి రాష్ట్రంలో గుజరాత్ ప్రాంతంలో గుజరాతీ, మహారాష్ట్ర ప్రాంతంలో మహారాష్ట్ర అధికారభాషగా నిర్ణయిస్తూ

ఆమేరకు బిల్లు రూపొందించబడింది. మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ రాష్ట్రాలను వేరుచేసిన తర్వాత గుజరాత్ రాష్ట్రంలో గుజరాతీని, మహారాష్ట్రంలో మహారాష్ట్రను అధికారభాషగా నిర్ణయిస్తూ 1960లో శాసనం చేయడం జరిగింది. అప్పటికే గుజరాత్‌లో భాగంగా మిళితం అయిపోయిన సౌరాష్ట్రంలో రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ జరగకముందే సౌరాష్ట్ర ప్రత్యేక రాజప్రముఖ పాలిత రాష్ట్రంగా వున్నప్పుడూ గుజరాతీని అధికార భాషగా చేస్తూ ప్రత్యేక శాసనం చేయడం జరిగింది. పూర్వ పంజాబు రాష్ట్రంలో హిందీ మాట్లాడే ప్రాంతాలలో హిందీని పంజాబీభాష మాట్లాడే ప్రాంతాలలో పంజాబీని అధికారభాషలుగాచేయబడినవి. దరిమిలాదానిని (ఆర్డినెన్సును) 1960లో చట్టం కూడా చేయడం జరిగింది. అస్సాములో అస్సామీభాషను అధికార భాషను చేస్తూ 1960లో అస్సాం అధికారభాషాచట్టం శాసనరూపం దాల్చింది. అందులో పరిపాలనా కార్యాలకోసం కచారు జిల్లాలో బెంగాలీ భాషకూడ ఉపయోగించబడుతుందని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు తమిళనాడు (ఆనాటి మద్రాసు) రాష్ట్రంలో తమిళమును అధికారభాషగాచేస్తూ 1956 లో మద్రాసు అధికారభాషా చట్టం చేయడం జరిగింది. ఆ చట్టం 1957 జనవరి 19వ తేదీన గవర్నరు ఆమోదంపొంది శాసనం అయింది. కేరళ రాష్ట్రంలో మలయాళాన్ని అధికారభాషగా అమలు జరిపేందుకు ఒక కమిటీని వేశారు. వారి నివేదిక ననుసరించి మలయాళాన్ని అధికారభాషగా అమలుజరుపుటకు తగు ఏర్పాట్లు చేశారు.

ఈ పోకడలు దేశంలో ఒకవైపు ఇట్లు జరుగుతుంటే (శ్రీ) వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య అటు కర్నూలులోను తర్వాత హైదరాబాదులోను ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో తెలుగును అధికార భాషగా శాసనం చేయుటకు బిల్లు రూపములోను, తీర్మానాల రూపంలోను దాదాపు తొమ్మిది పర్యాయాలు అదేపనిగా

ఉపపాదించుచూ వచ్చారు. చివరకు బిల్లు రూపంలో అచ్చు అవటానికి నోచుకో నేందుకు వీలులేని స్థితినుండి 1964 డిసెంబరు 7వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెటులో ప్రకటన కాగలిగింది. దీనిని ప్రజాభిప్రాయానికి పంపడం జరిగింది. ప్రజాభిప్రాయం అన్ని వైపులనుండి అనుకూలంగా రావడం జరిగింది. ప్రజాభిప్రాయ ప్రకటన సందర్భంలో దినపత్రికలలో ఆంధ్రప్రభ చూపిన ఉత్సుకతను ప్రత్యేకంగా ప్రశంసించవలసి ఉంది.

ప్రజాభిప్రాయం తర్వాత ఈ బిల్లు సెలక్టు కమిటీకి పంపబడింది. సెలక్టు కమిటీ స్థాయిలో ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి, ఆనాడు విద్యామంత్రి అధికార భాష శాఖను చూస్తున్న శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు, బిల్లు సమూలంగా చర్చజరిగిన తర్వాత అనధికార బిల్లు బదులు అధికారబిల్లు తేదలచామని ఈ అనధికార బిల్లును ఉపసంహరించుకోవలసిందిగా ప్రతిపాదన చేశారు. అనధికార బిల్లు వుండవలెనని పట్టుదల లేదని, అధికార భాషగా శాసనం కావడమే ప్రధానమని ప్రభుత్వం బిల్లు శాసనసభలో ప్రతిపాదించటానికి ముసాయిదా అందజేసిన మరుక్షణం ఉపసంహరించటానికి తనకు అభ్యంతరం లేదని కాని, ఏ బిల్లూ లేకుండాపోయేస్థితిలో బిల్లును ఉపసంహరింపజాలనని చెప్పినపుడు వెంటనే ప్రభుత్వం తమ బిల్లుకు నోటీసు యివ్వడం-బిల్లు ముసాయిదా ప్రతిపాదించడం, శాసనసభ 1966 మార్చి 27 నను, శాసనపరిషత్తు 1966 ఏప్రిల్ 1వ తేదీనను అంగీకరించడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికార భాషా శాసనం 1966 మే 14 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెటులో ప్రకటింపబడటంతో శాసన రూపందాల్చింది.

తెలుగు అధికారభాషగా నడచిన చరిత్ర పరిశీలించుదాం. సుమారు వెయ్యి సంవత్సరాల నాడు అంటే తూర్పు చాళుక్యుల

పరిపాలన ప్రారంభంనుండి విజయనగర రాజుల పాలన అంతమైన 17 వ శతాబ్దివరకు తెలుగు అధికారభాషా స్థానాన్ని పొందినదని చెప్పవచ్చు.

వేంగీ చాళుక్యులు పశ్చిమ ఆంధ్రప్రాంతం పాలించిన 500–800 సంవత్సరాలలో సంస్కృతం, తెలుగు, కన్నడ భాషలు వాడినారు. రేనాటి చోళులు తీరప్రాంతం పాలించిన 1000-1200 లలో తెలుగు, సంస్కృతం వాడుకలో వుంది. కాకతీయులు తెలంగాణాతోసహా సమగ్రకోస్తా ప్రాంతం పాలించిన 1100-1330 సంవత్సరాలలో తెలుగు అధికార భాషగా, రాజభాషగా అమలుజరిగింది.

వెలనాటి చోళులు కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలు పరిపాలించినపుడు తెలుగు, కొద్దిగా సంస్కృతభాష వాడినారు. రెడ్డిరాజులు తీరప్రాంతాన్ని 1330-1450 లలో పాలించినపుడు ముఖ్యంగా తెలుగునూ, అపుడపుడు సంస్కృతాదిభాషలు రాజభాషలుగా అమలు జరుపుతూ వచ్చారు. రేచర్ల వెలమలు తెలంగాణా పాలించిన 1330-1458 సంవత్సరాలలో తెలుగును రాజభాషగా అమలు జరిపారు. విజయనగర రాజులు రాయలసీమ, కోస్తా ప్రాంతాలలో పరిపాలన సాగించినపుడు తెలుగు, కన్నడభాషలతోపాటు సంస్కృతం, తమిళం వాడుతూవచ్చారు. బహమని రాజుల కాలంలో తెలంగాణాలో 1336 నుండి 1578 సంవత్సరాలలో పర్షియన్ భాషను, అరబ్బీ భాషను ఉపయోగిస్తూ వచ్చారు. గజపతులు కోస్తా జిల్లాలలో 1458-1518 సంవత్సరాలలో తెలుగు, సంస్కృత భాషలు వాడుతూ వచ్చారు. కుతుబ్‌షాహీ సుల్తానులు తెలంగాణా ఉత్తర తీర ప్రాంతాలు, రాయలసీమ అంటే దాదాపు నేటి ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా 1518 నుండి 1700 వరకు తెలుగు, పర్షియన్, అరబ్బీ భాషలు వాడుతూ వచ్చారు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వం యేర్పడిన

తరువాత మద్రాసు రాజధానిలోవున్న యావదాంధ్ర జిల్లాలలో ఆంగ్లం, తెలుగు, ఉర్దూభాషలు ఉపయోగిస్తూ వచ్చారు. తెలంగాణాలో నైజాం సుల్తానులు ఉర్దూ, తెలుగు, ఆంగ్లభాషలు వాడుతూవచ్చారు. అటు తర్వాత ఆంగ్ల ప్రభుత్వం సర్కారు, రాయలసీమ జిల్లాలలో ఇంగ్లీషు తెలుగు భాషలలో పరిపాలన సాగించారు. అనుదినం ఇంగ్లీషు ప్రాధాన్యం హెచ్చించారు. 1946–47 లో తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో, 1950–52 లో తెలంగాణా తూర్పు ప్రాంతాలలోనూ తెలుగును తాలూకాల స్థాయిలో అమలుజరుపుటకు ప్రయత్నం జరిగింది. తెలుగు మరుగుపడక పోయినా తెలుగుమరుపు తగిలేంతవరకు ఇంగ్లీషును సాగించారు. 1953 అక్టోబరు 1న ఆంధ్రరాష్ట్రం అవతరించింది. ఇంగ్లీషులోనే సాగింది. కొంత తెలుగుకు అవకాశం కలిగింది. 1956 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అవతరణ జరిగింది. ఉర్దూ బదులు తెలంగాణాలో కూడా ఇంగ్లీషు రుద్దబడింది. అధికార భాషగా ఉర్దూ బదులు తెలుగు కావలెనని తపస్సుచేస్తున్న తెలంగాణా లోనూ, ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం కావాలని సాధించుకున్న సర్కారు, రాయలసీమ జిల్లాలలోనూ అధికార భాషగా తెలుగు అడుగు అరలలో సజీవంగా బ్రతుకు సాగించింది. 1966లో ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికార భాషా శాసనం చేయబడింది.

494.813 Acc.no. 5716 తెలుగు అధికార భాష GOP

ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికారభాషా శాసనం

ఈ శాసనంలో 1. ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్ని ప్రాంతాలకు ఆనాటి నుండి అధికారభాషగా తెలుగును నిర్ణయించడం జరిగింది. 2. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్పుడప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెటులో ప్రకటన ద్వారా తెలుగు భాషను ఆ ప్రకటనలో నిర్దిష్టపరుపబడిన ప్రభుత్వ అధికార కార్యకలాపాలకు నిర్ణయింపబడిన తేదీనుండి ఉపయోగించవచ్చునని ఆదేశింప వచ్చును. 3. (అ) శాసన మండలిలోను ఏ సభలోనైనా

ప్రవేశ పెట్టబడు బిల్లులు, (ఆ) గవర్నరు జారీచేయు ఆర్డినెన్సులు.
4. రాష్ట్ర శాసనం క్రిందగానీ పార్లమెంటు శాసనం క్రింద గాని రాష్ట్రప్రభుత్వంగాని, అధికార వర్గాలనుంచిగాని జారీ చేసే ఉత్తరువులు (జీవోలు) నియమాలు, రెగ్యులేషన్లు, నిబంధనలు ఉపనిబంధనలలో ఉపయోగించు భాష ప్రభుత్వం గెజెటులో నిర్ణయించిన తేదీనుండి తెలుగుభాష అయిఉండాలి. అయితే ఇచట పూర్వం ఆంగ్లభాష ఏయే అధికార కార్యకలాపాలకు వాడుతున్నారో అది కొనసాగుతుంది. శాసన మండలిలో వ్యవహార నిర్వహణ ఆంగ్లంలో జరగవచ్చు.

ఈ చట్టపు ప్రారంభంనుండి అయిదు సంవత్సరాలు గడిచిన మీదట రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తరువుద్వారా ఒక అధికార భాషా సంఘం (కమీషను) ఏర్పాటు చేయాలి. అందులో ఒక అధ్యక్షుడు, నలుగురు ఇతర సభ్యులు వుంటారు. వారిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నియమిస్తుంది. కమీషను రాజ్యాధికార కార్యక్రమాలకు తెలుగుభాషను ఉపయోగించడంలో సాధించిన ప్రగతిని సమీక్షించి, ఈ క్రింది వాటిని గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేయాలి. (ఎ) రాష్ట్రాధికార కార్యాలయాల్లో తెలుగు భాషను క్రమానుగతికంగా వుపయోగించడం (బి) రాజ్యాధికార కార్యాలన్నిటికిని లేదా అందు వేటికైనా ఆంగ్లభాషను ఉపయోగించడంలో నిర్బంధాలు, (సి) తెలుగు భాషోపయోగానికి సంబంధించి, రాష్ట్రప్రభుత్వం యేవైనా ఆదేశించివుంటే వాటినిగురించి ఒక నివేదిక రాష్ట్రప్రభుత్వానికి అందజేయాలి. ఆ నివేదిక ప్రభుత్వం శాసనమండలి సమక్షాన వుంచాలి. ఆ నివేదికపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంతటికిగాని లేక అందలి కొన్ని భాగాలకుగాని, అనుగుణంగా ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చును.

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల శాసనాలు, ఆర్డినెన్సులు, నిబంధనలు వగైరాల తెలుగు అనువాదాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం

నిర్దేశించిన తేదీన గవర్నరు అధికారం క్రింద గెజెటులో ప్రకటింపబడడంతో అధికారపూర్వక పాఠాలుగా భావింప బడాలి. శాసనమండలిలో తెలుగు అధికారభాషగా నిర్ణయించిన తర్వాత ప్రతిపాదింపబడే ప్రతి బిల్లు తెలుగు ప్రతితోబాటు ఇంగ్లీషు ప్రతి అందించాలి.

తెలుగు భాషకు అదనంగా ఉర్దూ, మరాఠీ, కన్నడ, అరవం, ఒడియా లేక యితర భాషలనుకూడా ఆయా అల్ప సంఖ్యాక భాషలు మాట్లాడేవారి సంఖ్యనుబట్టి వారి ప్రయోజనానికై నిర్దిష్ట ప్రాంతాలలో, నిర్దిష్ట కార్యాలకు, నిర్దిష్ట కాలం వరకు ఉపయోగించాలని ఆదేశింపవచ్చు.

తెలుగు అధికార భాషగా నిర్ణయించిన శాఖలు

ఈ శాసనం అమలుకు వచ్చిన తరువాత తెలుగు భాషను అధికార భాషగా అనువర్తింపజేస్తూ ప్రభుత్వం ప్రకటన చేసింది. తాలూకాస్థాయి వరకు ఈక్రింది శాఖలలో తెలుగును అధికారభాషగా అమలు జరుపవలెనని ఆదేశించింది:

1. వ్యవసాయశాఖ ; 2. పశు సంవర్ధనశాఖ ; 3. చీఫ్ ఇంజనీర్ (భవనములు, రోడ్లు) ; 4. వాణిజ్య పన్నుల శాఖ ; 5. సహకారశాఖ ; 6. విద్యాశాఖ ; 7. ఆబ్కారీశాఖ 8. మత్స్యశాఖ 9. అటవీశాఖ. 10. దేవాదాయ, ధర్మాదాయశాఖ ; 11. భారతీయ వైద్యశాఖ ; 12. కార్మిక శాఖ; 13. పురపాలకశాఖ; 14. పంచాయతీరాజ్ శాఖ; 15. పోలీసుశాఖ; 16. కారాగారశాఖ: 17. పౌరకట్టడాలశాఖ (పబ్లిక్ వర్క్సశాఖ); 18.పౌరగ్రంథాలయశాఖ; 19.రిజిస్ట్రేషన్ స్టాంపులశాఖ, 20. రెవిన్యూశాఖ, 21. ట్రెజరీ అకౌంట్సశాఖ; 22. గిడ్డంగులశాఖ. 23. తూనికలు, కొలతలశాఖ,

24. సెటిల్‌మెంట్-సర్వేశాఖలు. 25. అగ్నిమాపకదళశాఖ, 26. రేవులశాఖ, 27. స్త్రీ సంక్షేమశాఖ.

ప్రభుత్వ సాధారణ పరిపాలనా శాఖ 25-5-67 న జారీచేసిన నెం. 464 జి.వో.లో తెలుగుతోబాటు అదనంగా ఉర్దూ, ఒడియా, తమిళం, కన్నడం, మరాఠీ భాషలనుకూడా, యేయే కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించవలెనో నిర్దేశించారు. జి.వో. 541 జి.ఏ.డి. 29-6-1970 న జారీచేసిన దానిలో పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషను పరీక్షలలో గ్రూపు 3 కు చెందిన అభ్యర్థులు ఇంగ్లీషుతోబాటు తెలుగులో కూడా జవాబులు [ఒక్క ఇంగ్లీషు భాషలో ప్రశ్నలకు మినహా] వ్రాయవచ్చునని ఆదేశించారు. జి.ఓ. 1870 విద్యాశాఖ 2-12-71 ద్వారా విద్యాశాఖలోని ఉద్యోగాలలోకి స్కూలుఫైనల్, ఇంటర్‌మీడియట్, బి. ఏ. తరగతులలో తెలుగు బోధనాభాషగా చదివినవారికి మాత్రమే అర్హత వుంటుందని ప్రకటించారు.

సమీక్షా సంఘం నియామకం

1966 లో భాషా చట్టం శాసనం అయిన తర్వాత అప్పటికి అమలులోవున్న జి.వో.లు గాని, శాసనం అయిన తర్వాత జారీచేసిన ఆర్డరుల ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో తాలుకా స్థాయిలో తెలుగు అధికార భాషగా అధికారులు ఎంతవరకు అమలు జరుపుతున్నారో సమీక్షచేసి ప్రభుత్వానికి నివేదించుటకు శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు (ఆనాటి విద్యామంత్రి), అధ్యక్షులుగా, సర్వశ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, తులాబందుల నాగేశ్వరరావు, టి. రంగారెడ్డి, సలాఉద్దీన్ ఒవైసీ (వీరు శాసనసభ సభ్యులు), శ్రీ చెంగల్ రెడ్డి,యన్. సోమయాజులు(వీరు కౌన్సిలు సభ్యులు), శ్రీ యఫ్. ఆర్. రామమూర్తి, ఐ.ఏ.ఎస్., (విద్యాశాఖ

కార్యదర్శి), శ్రీ వై. శ్రీనివాసరావు [ప్రభుత్వ అనువాదకుడు] సభ్యులుగా 10-11-67 న ప్రభుత్వం ఒక సంఘాన్ని నియమించింది. ఈ సంఘం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, వరంగల్లు, హైదరాబాదు, కర్నూలు జిల్లాలు పర్యటనచేసి ప్రభుత్వ వివిధ కార్యాలయాలు, పురపాలక సంఘాలు, సమితుల వద్దకు వెళ్లి వారి రికార్డులు పరిశీలనచేసి తమ నివేదికను 1971 లో ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు.

అప్పటికి తెలుగు అమలుజరుపబడుతున్న తాలూకాస్థాయిలో మాత్రమేకాక, జిల్లాస్థాయిలోనూ, రాష్ట్రస్థాయిలోనూ వెంటనే అమలు జరిపే ప్రయత్నం సాగించవలెనని, శాసనమండలికి కూడా వర్తింప చేయవలెనని, ముద్రాలేఖినులను (టైపు రైటరులు) అధికంగాతయారు చేయించి అన్ని ఆఫీసులకు అందించవలెనని, లినోటైపుకూడా అమర్చి ముద్రణ సౌకర్యం పెంచవలెనని, తెలుగురాని సిబ్బందికి తగు శిక్షణ అవకాశాలు కలిగించవలెనని ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషను నిర్వహిస్తున్న పరీక్షలలో 1, 2, 3, గ్రూపులలో తెలుగుభాషకు అవకాశం యివ్వవలెనని, తెలుగు బోధనాభాషగా చదివినవారికి ఉద్యోగాలలో ప్రాధాన్యం యిస్తూ అవకాశాలు కలిగించవలెనని, అధికారభాష నిర్వహణకు సాధారణ పరిపాలన శాఖలో ప్రత్యేక విభాగం యేర్పాటు చేయవలెనని, పై అధికారులు ఆయా కార్యాలయాలు తనిఖీచేసినప్పుడు అధికారభాష విషయముకూడ పరిశీలన చేసేందుకు నిర్దేశించవలెనని, జిల్లాలో అధికారభాష సమీక్షించేందుకు, అనువాదాలలోను సాంకేతిక విషయాలలోను కలెక్టరుకు సహాయపడేందుకు జిల్లాలో ఒక కేంద్రీయసంస్థ వుండాలని, ఉర్దూ, తమిళం, కన్నడం, మరాఠీ మున్నగు అల్పసంఖ్యాక భాషలకు తగు రక్షణ కల్పించవలెనని

శాసనంలో ఉదహరించిన అధికారభాషా కమీషన్ను యేర్పాటు చేయవలెనని ఈ సమీక్షా సంఘం తమ నివేదికలో సూచించింది.

1973లో శ్రీ జలగం వెంగళరావు ముఖ్యమంత్రిగా యేర్పడిన ప్రస్తుత మంత్రివర్గము తాలూకా, అంతకన్నా క్రింది స్థాయిలోవున్న అన్ని కార్యాలయాలలోను విధిగా తెలుగును అధికారభాషగా అమలు జరుపుటకు నిశ్చయించింది. ప్రజలలో అందుకు తగినఉత్సాహం కలిగించుటకు ఆనంద సంవత్సరాదినాడు విద్యా శాఖా మంత్రి శ్రీ మండలి వెంకట కృష్ణారావు కార్యవర్గాధ్యక్షులుగా అఖిల భారత తెలుగు సాంస్కృతికోత్సవాలు నిర్వహించారు. దీనితోబాటు శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యా అధ్యక్షుడుగా, శ్రీ యం. శ్రీనివాసులు రెడ్డి, యం. యల్. ఏ., శ్రీమతి టి. యన్. అనసూయమ్మ, యం.యల్,ఏ., శ్రీ వి. పి. రాఘవాచారి, యం. యల్. సి. శ్రీ తులాబందుల నాగేశ్వరరావులు సభ్యులుగా అధికార భాషా సంఘం (కమీషను) ను నియమించారు. ఉగాది నుండి పని సాగించడం జరిగింది.

ఈ కమీషను ఇంతవరకు 21 జిల్లాలలో పర్యటించింది. కొన్ని జిల్లాలలో తాలూకాలలో, సమితులలో పర్యటన జరిపినది. కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలు అధికార భాషగా అమలుజరుపుతున్న తీరుతెన్నులు పరిశీలించింది. అధికార భాషగా శాసనం, అందుపై నేటివరకు చేసిన ప్రకటనలు, కేంద్ర ప్రభుత్వం భాషా విధానం, పార్లమెంటు చేసిన తీర్మానాన్ని ఆమోదిస్తూ ప్రకటించిన ప్రకటనలను, వీటినన్నింటిని కలిపి ప్రజలకు, అధికారులకు, అనధికారులకు అందుబాటులో వుండుటకు ఒక గ్రంథం 1975 లో ప్రకటించడం జరిగింది.

రాష్ట్రాలలోని భాషలను పరిపాలనా భాషలుగా అమలు జరుపుటకు కేంద్ర, రాష్ట్ర శాసనాలు ఆయా భాషలలోనికి అనువదింపవలసివుంది. అందుకు కేంద్రంలో అధికారభాషా కమీషను

నొకదానిని నియమించారు. ఆయా రాష్ట్రాలు కేంద్ర శాసనాలను తమ భాషలలోనికి అనువదించుకొని పై కమీషను ఆమోదం పొందవలసి వుంది. అందుకు ప్రతి రాష్ట్రం నుండి ఆ భాషకు సంబంధించిన ఒక సభ్యుని నియమించుకొన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికార భాషా శాసనం ప్రకారం 6వ విధి ననుసరించి రాష్ట్రపరమైన శాఖలకు సంబంధించి చేయబడిన శాసనాల తెలుగుప్రతులు గవర్నరు అధికారపూర్వక పాఠాలుగా ప్రకటించవలెననీ వుంది. ఇంతవరకు 1960 నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలోని బిల్లులు ఎప్పటికప్పుడు తెలుగులో ప్రకటింపబడుతూ, ఇంగ్లీషు ప్రతితోబాటు శాసన సభలకు అందజేయబడుతున్నవి. చట్టం రూపం దాల్చిన తర్వాత కూడా తెలుగు పాఠాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెటులో ప్రకటింపబడుతూనే వున్నవి.

ఇది ఇటులుండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం శాసనాల అనువాద సంఘాన్ని 1966 లో నియమించింది: ఈ అనువాద కార్యక్రమం అమలుజరుపుటలో ఆంధ్రప్రదేశ్ పని యేమీ సంతృప్తిగా లేదు. అయితే కేంద్రప్రభుత్వ ప్రాంతీయ భాషలను ప్రోత్సహించుతామని అంటూ ఇంతవరకు వివిధ రాష్ట్రాలు అనువదించిన శాసనాలను అధికారికంగా ధ్రువపరిచే ప్రయత్నము చేయనేలేదు. కేంద్ర శాసనాల అధికార అనువాదాల శాసనం (1973 లోని 50 వ చట్టం) 1973 లో పార్లమెంటు ఆమోదించింది. దీనినిబట్టి రాజ్యాంగం 8వ అనుబంధంలోని వివిధ (హిందీ మినహా) భాషలలో కేంద్ర శాసనాల అనువాదాలు రాష్ట్రపతిచేత అధికార గెజెట్‌లో ప్రకటింపబడినచో అవి అధికారపాఠాలుగా పరిగణింపబడుతవి అని శాసించారు. 1963 సం॥లో పార్లమెంటు చేసిన అధికార భాషా శాసనంవల్ల హిందీ శాసనాలు ప్రచురణాధికారము లభించినది. అయితే ఈ శాసనం 1 (2) సెక్షను ప్రకారం అసలు ఈ శాసనాన్ని అమలోనికి వచ్చినట్లు ప్రకటించినపుడే అమలుకు వస్తుంది. అందుచేత శాసనం చేయ

బడినా అమలుకు వచ్చినట్లు ప్రకటింపబడనందున ఇంతవరకు వివిధ రాష్ట్రాలు శ్రమచేసి తమతమ భాషలలోనికి అనువదించుకొనినా, ముద్రించినా—అధికార అనువాద పాఠాలుగా పరిగణింపబడే యోగ్యత పొందలేదు. దీనినిబట్టి రాష్ట్రాలలో ఆయా భాషల అమలుకు ఎంత అవరోధంగా పని సాగుతున్నదో బోధపడుతున్నది. ఇంత చేసినా-చేయనివారి సంగతి చెప్పనే పని లేదనుకోండి—చేసినవారి పనికూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని రాష్ట్ర శాసనాలకు ఎంత యోగ్యత కలిగిందో, కేంద్ర శాసనాల అనువాదాలకు కూడా భారతదేశం మొత్తంమీద అంతే యోగ్యత లభించింది. ఈ విషయంలో రాష్ట్రప్రభుత్వాలు వెంటనే కేంద్రప్రభుత్వంచేత ఈ 1973 లోని 50 వ శాసనం అమలుకు వచ్చినట్లు ప్రకటింపజేయడం అత్యవసరం. అది జరగనిదే వివిధ భాషలు అధికారభాషలుగా సాగజాలవు. అంతమాత్రాన అనువాదంచేయని మన రాష్ట్రం సంతృప్తిచెందే అర్హత వుందనుకోవడం సరికాదు. త్వరత్వరగా అనువదించి అచ్చువేసివుంచితే ఒక్కసారి అన్నింటిని అధికార పాఠాలుగా ప్రకటించవచ్చు. అప్పుడు ప్రారంభించితే దాహం కలిగినప్పుడు బావి త్రవ్వ ప్రయత్నించినట్లవుతుంది. కేంద్రప్రభుత్వం తీవ్రమైన వత్తిడి తెస్తున్నది. ఇది త్వరలో సాధింపగలమని ఆశిస్తున్నాం. తెలుగు అనువాదాల పని చురుకుగా సాగవలసివుంది. అనువదింపబడిన రాజ్యాంగం వెంటనే ముద్రించవలసివుంది.

అట్లే వివిధ రాష్ట్రాలలో తమతమ మాతృ భాషలలో అనువాదం చేశారు. అనువాద పుటలు, అచ్చుపుటలు ఈ విధంగా వున్నవి: అస్సామి 136 (6), బెంగాలి 239(48)గుజరాతి 1950 (134), కన్నడం 37 (26), మలయాళం 692 (59), మరాఠీ 1046 (54), ఒడియా 846 (79), పంజాబీ 110 (14), తమిళం 58 (30), తెలుగు 55 (53), ఉర్దూ 993 (142). వివిధ రాష్ట్రాలలో ఆయా భాషలు అధికార భాషలుగా అమలు

జరుపుటలో పూర్తి ప్రోత్సాహం కలిగించవలెనని ప్రధాన మంత్రికి, హోం మంత్రికి స్వయంగా విజ్ఞప్తులు 1974 నవంబరులో యివ్వడం జరిగింది.

కోడ్‌లు, మాన్యువలు, స్టాండింగు ఆర్డర్లు, ప్రభుత్వపు ఉత్తర్వులు వెంటవెంటనే తెలుగులో అనువదించితే క్రింది కచేరీలలో శ్రమ తగ్గుతుంది. కావున వాటిని అనువదించుటకు, శాసన సభలో చేయబడిన బిల్లులను, ఇంగ్లీషులో శాసనాలుగా ప్రకటించిన వెంటనే తెలుగు శాసన ప్రతులు కూడా ప్రకటించుటకు యేర్పాట్లు చేయబడినవి. జి. వో. నెం. 670 ప్రకారం కమీషను అజమాయిషీలో అనువాద విభాగం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ అనువాదాలు అధికార పూర్వకంగా వుండక పోయినా సమాచారానికి ఉపయోగపడుతవి. వాటిని ప్రజలు ఉపయోగించుకోవడానికి అనువుగా వుంటవి. జి. వో. లు. జారీచేసిన వెంటనే తెలుగులోనికి అనువాదం చేయబడి రెండూ ఒకేసారి ప్రకటింపబడుటకు ప్రభుత్వం పై ఉత్తర్వు జారీచేసింది.

ఇది ఇట్లుండగా కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా భాషా విధానంపై పార్లమెంటు చేసిన తీర్మానాన్ని 1968 జనవరి 18 వ తేదీన తమ తీర్మానంగా ప్రకటించింది.

అందులో ప్రాంతీయ భాషలను గురించి ఈ విధంగా చెప్పారు:

> " భారత రాజ్యాంగంలోని ఎనిమిదవ అనుబంధంలో పేర్కొనబడిన భారతీయ భాషలన్నింటి సంపూర్ణ వికాసానికి నిర్దిష్ట చర్యలు తీసుకోవడం దేశంయొక్క విద్యా సాంస్కృతిక అభివృద్ధికి ఆవశ్యకం కనుక హిందీతోపాటు ఇతర భారతీయ భాషలు సంపన్నములై ఆధునిక విజ్ఞాన ప్రచారానికి పటిష్టములైన సాధనాలయ్యేటట్లుగా వాటి సమగ్ర వికాసానికి భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో కలిసి ఒక సమగ్ర పథకాన్ని రూపొందించి అమలుజరపాలి.

రాజ్యాంగంలోని ఎనిమిదవ అనుబంధములో పేర్కొన బడిన అన్ని భారతీయభాషలు మరియు ఇంగ్లీషుభాష, అఖిల భారత సర్వీసులలోను, కేంద్ర ఉద్యోగాలలోను నియా మకాలకై ఎన్నికచేయడానికి ప్రత్యామ్నాయ బోధన భాషగా అనుమతింపబడాలి. భాషలలో పరీక్షా విధానం ఎలాఉండాలి? ఎంతకాలంలో జరగాలి? ఏ విధంగా జరగాలి? అనే విషయాలలో యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషను సలహా గైకొని ఇది అమలు జరపబడాలి."

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషను అజమాయిషిలో జరుగుతున్న గ్రూపు 1, గ్రూపు 2, మరియు గ్రూపు 3 పోటీ పరీక్షలతో ఇంగ్లీషు మాత్రమే వుంటున్నదనీ, దానిని మార్చ వలెననీ, గ్రూపు 3 వారికి జి. వో. జి. ఎ. డి. 29-6-70 లో నిర్దేశించిన విధంగా గ్రూపు 1, గ్రూపు 2 సర్వీసులను నిర్వ హించే పోటీ పరీక్షలలో ఇంగ్లీషు వ్యాసరచన మినహా మిగతా అన్ని పరీక్షా పత్రాలు అభ్యర్థులు వారివారి బోధనాభాష తెలుగు అయినా కాకపోయినా దానితో సంబంధం లేకుండా ఐచ్ఛికంగా తెలుగులోనే వ్రాయటాన్ని అనువర్తింపజేయాలని సిఫారసు చేసింది. గ్రూపు 1 మరియు 2 తరగతులకు కూడా అనువర్తిం చుతూ. జి. వో. 77, జి. ఎ. డి., 20-1-72 జారీ చేశారు. తెలుగు బోధనాభాషగా చదివిన విద్యార్థులకు ఉద్యోగావకాశా లలో కొంత ప్రాధాన్యతయిచ్చే విషయం మంత్రిమండలి నిర్ణయించి పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషనుకు పంపింది.

ఇంతవరకు ఉత్తరప్రదేశ్, బీహారు, పశ్చిమ బెంగాలు, ఒరిస్సా, తమిళనాడు, కేరళ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్, గుజరాత్, అస్సాం, హరియానా, జమ్మూ-కాశ్మీర్, పంజాబ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు తమతమ భాష లను అధికార భాషలుగా నిర్వహిస్తున్నాయి.